

Sygn. akt VU 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głównyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2013 roku w Legnicy

sprawy z wniosku J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 21 stycznia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie ma prawa do świadczenia bowiem do dnia 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganych co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie organ rentowy nie uznał za wykonywaną w szczególnych warunkach pracy wnioskodawcy w:

- (...) Sp. z o.o. w K., ponieważ charakter pracy wykazany w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie został określony ściśle według właściwego wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a wymienione stanowiska są niezgodne ze stanowiskami wymienionymi we wskazanym dziale, pozycji i punkcie zarządzenia nr 1 Ministra – Kierownika Urzędu do Spraw wyznań z dnia 06 stycznia 1989 r.,

- od 04 lutego 1974 r. do 30 kwietnia 1977 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, gdyż zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emerytura w wieku obniżonym przysługuje wyłącznie pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, czyli osobom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w myśl Kodeksu Pracy, a nie członkom spółdzielni,

- od 11 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1985 r. w Zakładzie (...), ponieważ w tym okresie ubezpieczony nie był pracownikiem, tylko osobą współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca wskazując, że jako pracownik w (...) G. wykonywał pracę traktorzysty mechanika, w (...) K. wykonywał prace na stanowiskach blacharz – dekarz – malarz antykorozyjny, piaskarz.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. urodził się (...). Na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 26 lat, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE i pozostaje w stosunku pracy.

dowód: akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy.

W okresie od 03 lutego 1974 r. do 30 kwietnia 1970 r. wnioskodawca był członkiem Spółdzielni (...) w G. i był w tej Spółdzielni zatrudniony, i wynagradzany według zasad obowiązujących członków spółdzielni.

dowód: zaświadczenie o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy, k. 23, tom I

akt rentowych.

Wnioskodawca wykonywał prace, w okresach:

- od 06 maja 1985 r. do 31 maja 1986 r. blacharza-dekarza,
- od 03 czerwca 1986 r. do 30 września 1986 r. montera rusztowań,
- od 08 października 1986 r. do 31 marca 1987 r. malarza,
- od 04 sierpnia 1987 r. do 03 września 1987 r. blacharza-dekarza,
- od 07 września 1987 r. do 30 listopada 1987 r. izolatora,
- od 04 stycznia 1988 r. do 09 lutego 1988 r. blacharza-dekarza,
- od 10 lutego 1988 r. do 30 września 1988 r. montera rusztowań,
- od 18 października 1988 r. do 07 września 1989 r. blacharza-dekarza,
- od 11 września 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. izolatora – montera rusztowań,
- od 12 stycznia 1990 r. do 28 lutego 1990 r. blacharza-dekarza,
- od 03 grudnia 1990 r. do 20 grudnia 1990 r. izolatora,
- od 21 grudnia 1990 r. do 21 kwietnia 1992 r. blacharza-dekarza,
- od 27 kwietnia 1992 r. do 19 listopada 1992 r. dekarza,
- od 23 listopada 1992 r. do 31 stycznia 1997 r. blacharza- dekarza,
- od 03 lutego 1997 r. do 15 kwietnia 1997 r. blacharza - izolatora,
- od 02 czerwca 1997 r. do 16 grudnia 1997 r. blacharza - izolatora,
- od 21 kwietnia 1998 r. do 30 kwietnia 2003 r. blacharza-dekarza,

tj. prace wymienione w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wykazie A, Dział IV, poz. 38, Dział V, poz. 5, 6 i 9.

dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 maja

2003 r., k. 14, tom II akt rentowych.

W okresie od 11 sierpnia 1982 r. do 02 maja 1985 r. J. K. wykonywał w Zakładzie (...) prace blacharza-dekarza, wymienione w stanowiącym załącznik do wymienionego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wykazie A, Dział V, poz. 9.

dowód: świadectwo, k. 10, tom II akt rentowych,

zaświadczenie z dnia 02 kwietnia 2001 r., k. 9, tom I akt rentowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (DZ.U z 1983 r., Nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowodniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie wydania decyzji przez organ rentowy, wnioskodawca miał skończone 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 26 lat, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE i pozostaje w stosunku pracy. Sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z dokumentacji zebranej w aktach ubezpieczeniowych wynika, że w okresie od 03 lutego 1974 r. do 30 kwietnia 1977 r. wnioskodawca był członkiem Spółdzielni (...) w G.i był w tej Spółdzielni zatrudniony, i wynagradzany według zasad obowiązujących członków spółdzielni. Posiadał zatem status ubezpieczonego spółdzielcy. Podstawy pracy wnioskodawcy w spornym okresie nie stanowiła umowa o pracę.

Zauważyć należy, że praca w charakterze członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowy wiek emerytalny z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 32 ustawy emerytalnej. Z jednoznacznego brzmienia powołanego przepisu wynika, iż przepisy art. 32 ustawy emerytalnej obejmują pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy, a nie stosunku członkostwa w spółdzielni. Tym samym, do okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie wlicza się okresu pracy wykonywanej w ramach członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005r., I UK 142/04, OSNP 2005/17/272, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005r., II UK 136/04, LEX nr 602703, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2003r., II SA/Łd 2276/01, Pr. Pracy 2003/9/42). Wobec powyższego, nawet gdyby wykonywana przez wnioskodawcę we wskazanym okresie praca odpowiadała pracom w warunkach szczególnych, wymienionym w omawianym wykazie A, okres jego zatrudnienia w Spółdzielni (...)w G.nie mogłyby zostać zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do wcześniejszej emerytury zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, bowiem praca ubezpieczonego nie była wykonywana na podstawie stosunku pracy, lecz w ramach członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

Powyższe przesądza o tym, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem niezależnie od oceny charakteru wykonywanej w pozostałych spornych okresach pracy, ze względu ich łączny okres, krótszy od wymaganych co najmniej 15 lat, ubezpieczony nie wykazał wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Tym niemniej, w ocenie Sądu pozostałe sporne okresy są okresami pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach stwierdził bowiem pracodawca, a organ rentowy nie podważył wiarygodności wystawionego świadectwa z dnia 12 maja 2003 r. Z tego świadectwa wprost bowiem wynika, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wymienione w nim prace. Wbrew treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji, świadectwo wskazuje konkretne prace, a nie stanowiska, na jakich ubezpieczony wymienione prace wykonywał.

Z kolei fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Zakładzie (...) wynika wprost ze świadectwa pracy (k. 10, tom II akt rentowych). Treść zaskarżonej decyzji uzasadnia wniosek, że jedyną podstawę odmowy uznania wskazanego w tym świadectwie okresu za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach stanowi fakt, że w spornym okresie wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu z tytułu współpracy. Poza zaświadczeniem z dnia 02 kwietnia 2001 r., organ rentowy nie przedłożył żadnego dowodu na tę okoliczność. Tymczasem, za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności (art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Skoro zatem wnioskodawca nie jest żadną z osób wymienionych w powyższym przepisie i ponadto brak jest w sprawie jakichkolwiek okoliczności wskazujących

na pozostawanie wnioskodawcy z prowadzącym pozarolniczą działalność we wspólnym gospodarstwie domowym, to brak jest podstaw do oceny, iż w spornym okresie czasu pracy wnioskodawca podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako osoba współpracująca.

Mając na uwadze powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił.